

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ПСИХОКОРЕКЦІЙНА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань – *05 Соціальні та поведінкові науки*
спеціальність – *053 Психологія*
освітньо-професійна програма – *Психологія*

Кременець, 2021

Ярощук М.В., Кравчук Г.Б. Психокорекційна практика: [робоча програма з психокорекційної практики для студентів спеціальності 053 Психологія] / М.В. Ярощук, Г.Б. Кравчук – Кременець, 2021 –10 с.

Розробники програми:

Ярощук М.В. – кандидат психологічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки та психології Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Кравчук Г. Б. – практичний психолог Кременецької гімназії № 3.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології.
Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

В.В. Терпелюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Кількість модулів – 1			
Загальна кількість годин –120	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Рік підготовки:	
		4	4
		Семестри	
		7	7
		Консультації	
		51 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		69 год.	100 год.
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 43%/57%.

для заочної форми навчання – 17 % / 83 %;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання курсу навчальної дисципліни «Психокорекційна практика» – поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали протягом навчання в Академії; формування у студентів вмій та навичок розробки та впровадження психокорекційної роботи, оволодіння методами та формами її проведення; ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога; спостереження та участь за проведенням психокорекційної та просвітницької роботи психолога.

Основними завданнями є:

- опрацювання наукової та методичної психологічної літератури з питань теорії і практики корекційно-реабілітаційної діяльності;
- ознайомлення студентів з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- ознайомлення студентів з основними формами корекційної роботи психолога; вивчення робочого графіка психолога;
- складання студентами орієнтовного плану роботи та його узгодження з керівником практики і психологом установи;
- спостереження за проведенням консультативної роботи психологом;
- спостереження за веденням консультацій психологом;
- допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди;
- спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації;
- заповнення щоденника спостережень після консультації;
- спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога, складання плану корекційної роботи;
- проведення індивідуальних та групових консультацій під керівництвом психолога;
- участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога).

Вивчення курсу «Психокорекційна практика» спрямоване на формування у студентів професійних компетентностей:

1. Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.
- ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Знання категоріально-понятійного апарату психології .

СК 2. Вміння самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 6. Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК 7. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.

СК 8. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку..

СК 9. Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності.

СК 10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

ПР9. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень.

ПР10. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР11. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій.

ПР13. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.

ПР14. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.

ПР15. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.

ПР17. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

ПР19. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

3. Види індивідуальних завдань

1. Програма вивчення особистості досліджуваного, структури порушень і механізмів їх компенсації, соціальних позицій та рольової поведінки в різних групах, отримання даних для функціонального діагнозу і динамічна корекція їх з урахуванням задач і результатів реабілітації. Вивчення індивідуальних особливостей та психічного розвитку дитини.

2. Соціально-психологічне дослідження спілкування, взаємин в сім'ях і в групах та їх динаміки в процесі корекційної роботи.

3. Дослідження терапевтичного середовища та розробка психологічних рекомендацій щодо його оптимізації.

4. Психологічні ігри – руханки на розвиток емоційно – вольової сфери.

5. Заняття на покращення адаптації (наприклад – «Вчимося працювати дружно»).

6. Тренінгове заняття (наприклад – «Дозволь собі бути щасливим» тренінг спілкування; тренінг ефективної соціальної взаємодії; тренінг підвищення впевненості в собі; тренінг зниження тривожності та подолання страхів; тренінг розвитку навичок емоційної саморегуляції; тренінг креативності; тренінг асертивності; тренінг самоствердження; тренінг особистісного росту), Тренінгове заняття на профілактику суїцидальної поведінки, девіантної, злочинної (наприклад - «Життя найвища цінність»).

Вимоги до звіту:

Звіт про підсумки практики повинен бути зданий на протязі тижня після її закінчення, оформлений у окрему папку – документів, який повинен містити:

1. Запис консультативної сесії та сеансу групової психокорекційної роботи з її аналізом.

2. Програми з психокорекційної роботи.

3. Характеристика з місця проходження практики з аналізом роботи студента та під контролем методиста з проведення психокорекційної роботи з підтвердженням установи, де відбувалася практика.

4. Підтвердження підсумків практики передбачає наявність підтвердження результатів роботи.

4. Методи навчання

Робота з методичними матеріалами до практики, розповідь, інструктаж, дискусія, практично-орієнтоване «занурення» в ситуацію, моделювання, тренувальні вправи, види реальної участі у, психокорекційному, розвивальному, просвітницькому процесах.

5. Методи контролю

Поточне оцінювання: оцінювання звітної документації, самооцінювання, захист результатів практики. Підсумковий контроль – залік.

6. Оцінювання результатів практики

Після завершення практики і отримання відгуку від керівників щоденник практики здається на кафедру. Захист звіту практики проводиться на підсумковій конференції. Підсумкова оцінка формується наступним чином:

№ з/П	Вид контролю	Кількість балів за вид контролю
1.	Заповнення щоденника практики	10 балів
2.	Оцінка керівника практики від бази практики	20 балів
3.	Представлення матеріалів роботи, згідно індивідуального плану (програма вивчення особистості досліджуваного, соціально-психологічне дослідження спілкування, розробка психологічних рекомендацій)	60 балів
4.	Оформлення і захист звіту з практики	10 балів
	Разом у балах	100

Оцінювання результативності проходження студентом психокорекційної практики здійснюється за 100-бальною системою. Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 5-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

Оцінка «відмінно» (А) - всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності.

Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності.

Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «добре» (В) - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Продемонстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка «добре» (С) - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «задовільно» (D) - завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «достатньо» (Е) - завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «незадовільно» (FХ) - завдання невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутні щоденник та характеристика-відгук.

Вимоги до звіту

Після закінчення терміну проходження практики студенти звітують про виконання програми практики. Звіт оформлюється відповідно до вимог, встановлених кафедрою, подається на рецензування методисту (керівнику) практики від кафедри, підписаний та оцінений керівником від бази практики.

Звіт студента про результати проходження практики має бути поданий методисту (керівнику) не пізніше ніж через тиждень після її закінчення.

Звіт комплектується у вигляді пакету документів, який обов'язково вміщує характеристику з місця проходження практики, з аналізом роботи студента методистом (із підтвердженням установи, де відбувалася практика).

Звіт з практики повинен містити наступну інформацію:

- опис мети і завдань;
- опис використаних засобів і методик;
- опис об'єму виконаної роботи;
- опис отриманих результатів, висновки, оцінку студентом своєї діяльності, набутого практичного досвіду, пропозиції щодо удосконалення змісту і організації практики.

Звіт студента має відповідати наступним правилам оформлення:

1. Обсяг звіту складає довільну кількість (не менше 10) сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та додатки.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.

3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою (див. додаток А).

4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

5. Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Підготовлений звіт у встановлений термін подається на перевірку, підпис методисту (керівникові) від кафедри, реєструється на кафедрі, допускається до захисту в разі дотримання усіх вимог.

Підведення підсумків практики

Підсумки практики підводяться у процесі складання студентом заліку.

Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Керівник практики школи записує у щоденнику студента відгук з виставленням конкретної оцінки: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; також відповідну суму балів та оцінку за системою ECTS. Він же інформує адміністрацію навчального закладу щодо фактичних термінів початку і закінчення практики, складу груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліни, стану охорони праці і протипожежної безпеки на базі практики та з інших питань організації і проведення практики.

Підсумки практики підводяться груповими керівниками практики і обговорюються на звітній конференції (не пізніше 10 днів після закінчення практики).

Результатом проходження практики є набуття студентами реального досвіду практичного застосування отриманих у процесі навчання теоретико-методологічних знань щодо організації та здійснення основного змісту майбутньої професійної роботи.

Таким чином, реалізація програм психокорекційної практики для студентів орієнтована не тільки на засвоєння та закріплення необхідної для майбутньої професійної діяльності системи знань, а й відпрацювання навичок її практичної об'єктивації.

Практика забезпечує можливість занурення до професії та надає досвід практичного застосування психологічних методів і знань у самостійній професійній діяльності майбутніх фахівців.

7. Рекомендована література

1. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [автор-укладач Л.В.Туріщева]. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 111, [1] с. – (Серія «Психологічна служба школи»).

2. Діти з особливими потребами в школі: Психолого- педагогічний супровід / Романова О. та ін.. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

3. Обухівська А. Г. Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі / Обухівська А., Ілляшенко Т., Жук Т. – К.: Редакція загальнопед. газет, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

4. Організаційно-методичні основи медико-соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями здоров'я / Р. О. Моїсеєнко, В. Б. Педан, В.В. Бережний [та ін.] // Соціальна педіатрія. Випуск III. Збірник наукових праць. - К. : Інтермед, 2005. - С 24-29.

5. Шеремет М. К. Актуальні проблеми спеціальної освіти / М. К. Шеремет// Науковий часопис. 36. наукових праць. - К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007.-№ 7.- С. 79-81.

6. Романовська Д.Д. Психологічний супровід процесу інтеграції у суспільство дітей з особливими потребами / Д.Д. Романовська //Психологічний та соціально-педагогічний супровід навчання і виховання «особливої дитини» у школі: метод. посібник / за ред. Д.Д. Романовської, С.І. Собкової. – Чернівці: Технодрук, 2009. – С.104-109.

8. Інформаційні ресурси

1. Українські підручники онлайн. URL: [http:// pidruchniki.ws](http://pidruchniki.ws)